

40 yıl önce Nikaragua'da Sandinistler Somoza'yı devirerek iktidarı ele geçirdiler. Sandinist devrim Küba'dan sonra aynı bölgede gerçekleşen ikinci devrimdi.

40 yıl önce bugünlerde İstanbul'da Selimiye Askeri Cezaevi'nde bulunuyordum ve halk savaşıyla ilgili tartışmalarımızda Eylem Birliği'nden arkadaşlar bana bu devrimi örnek gösteriyordu.

Nikaragua küçük bir ülke ve burada olan genelleştirilemezdi. Ülke tarihi hakkında bilgim olmadığı için daha fazlasını söyleyemiyordum. Nikaragua tarihinde silahlı mücadelenin uzun bir geçmişi vardı ve Sandinistlerin adını aldıkları General Sandino ile başlıyordu.

Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi devrimden sonra parçalanacak, devrimin sola gitmesine karşı çıkanlar ayrılacaktı. Bunların bir bölümü ABD'nin devrime karşı örgütlediği ve Kontra denilen güçlere katılacaktı.

İçlerinde en tanınmış kişi Ulusal Meclis baskını yapan ve çok sayıda devrimci tutuklunun saliverilmesini sağlayan Eden Pastora idi. Elinde makineli tüfek, yakasında el bombası olan fotoğrafını hala hatırlarım. Devrim için önemli işler yapıp hemen arkasından o devrime karşı savaşmak... Bir çatışmada hayatını kaybedecekti.

Devrimin önderi Daniel Ortega'yı 1985'te Moskova'da dinledim. İspanyolca bilmiyordum ama politikayı izliyorsanız söylediklerini anlamak için bu dili bilmek gerekli değildi.

Devrimci yönetim Kontra saldırılarına fazla karşı koyamadı, Sandinistalar iktidarı bıraktı. Ortega yerine seçilen kadın da sonraki seçimi kaybedecekti.

Nikaragua'ya karşı ABD ambargosu sürdü ama bu kez Venezüella'da Chavez yönetimi vardı, Nikaragua'ya yıllarca para pompaladılar. Yeniden devlet başkanı olan Ortega bu sayede konumunu koruyabildi.

Devrim bile olsa bir ülkede, siyasi gelenekler birden değişmiyor. Nikaragua tarihindeki bütün devlet başkanları (Somoza dahil) ailelerini yönetime alırlar. Ortega da aynısını yaptı. Eşi devlet başkanı yardımcısı, çocukları da devletin önemli yerlerinde bulunuyor. Ülke özellikle okuma-yazma kampanyalarındaki başarısıyla UNESCO tarafından ödüllendirildi.

Unutmadan ekleyeyim, ülkesinden kaçmak zorunda kalan Somoza gittiği Paraguay'da bir gerilla grubu tarafından öldürülecekti.

Nikaragua devriminde de Küba'da olduğu gibi komünist partisinin rolü geri plandaydı.

Çin Halk Cumhuriyeti Nikaragua'da Panama kanalına alternatif olacak ve iki okyanusu birbirine bağlayacak yeni bir kanal inşa edecekti ama sonra vazgeçtiler.

Bütün eksiklerine rağmen 40 yıl sonrasında da ayakta kalabilmek ve kendini sol olarak tanımlayabilmek önemlidir.

Nikaragua'nın şimdiki nüfusu 6 milyon, 40 yıl öncesindeki bilmiyorum ama tahmini 4 milyon olsa gerek.